

458

**Besluit van 31 juli 1985, houdende wijziging van het
Besluit gewetensbezwaren militaire dienst**

Wij Beatrix, bij de gratie Gods, Koningin der Nederlanden, Prinses van Oranje-Nassau, enz. enz. enz.

Op de voordracht van de Staatssecretaris van Defensie, drs. W. K. Hoekzema, van 4 juni 1985, Directie Dienstplichtzaken, nr. D 85/049/51093; Gelet op de artikelen 5, 6 en 57 van de Wet gewetensbezwaren militaire dienst (Stb. 1980, 6);

De Raad van State gehoord (advies van 5 juli 1985, nr. W07.85.0292/14.5.27.);

Gezien het nader rapport van Onze Minister van Defensie a.i., van 22 juli 1985, nr. D 85/049/51368;

Hebben goedgevonden en verstaan:

ARTIKEL I

Het Besluit gewetensbezwaren militaire dienst (Stb. 1980, 5)¹ wordt gewijzigd als volgt:

A

Aan artikel 3 wordt een derde lid toegevoegd, luidende als volgt:

3. De leden wordt in elk geval ontslag verleend bij het bereiken van de zeventigjarige leeftijd.

B

Na artikel 9 wordt een artikel 9a ingevoegd, luidende als volgt:

Artikel 9a. De verzoeker, te wiens aanzien niet tot erkenning is besloten, ontvangt naast de kennisgeving bedoeld in artikel 6, tweede lid van de wet, afschrift van het advies van het lid van de commissie en van het korte verslag.

C

Het tweede lid van artikel 10 komt te luiden als volgt:

2. Zodra een zaak naar het oordeel van Onze Minister van Defensie voldoende is voorbereid zendt hij het verzoek, het advies van het lid van de commissie, het korte verslag, de in het eerste lid bedoelde inlichtingen en de toelichting van verzoeker bedoeld in artikel 6, tweede lid van de wet naar de commissie.

D

In artikel 11 worden de volgende wijzigingen aangebracht:

a. Het eerste lid komt te luiden als volgt:

1. Onverminderd het bepaalde in het tweede lid worden de bescheiden, bedoeld in artikel 10, tweede lid, voor de verzoeker of voor een door hem daartoe schriftelijk gemachtigde gedurende een termijn van veertien dagen bij het secretariaat van de commissie ter inzage gelegd. In bijzondere gevallen kan de voorzitter deze termijn verkorten.

b. Het tweede lid komt te luiden als volgt:

2. Het door een psychiater opgemaakte verslag, bedoeld in artikel 10, eerste lid, wordt eveneens ter inzage gelegd, tenzij de psychiater bepaalt dat over het verslag geen dan wel op andere wijze informatie kan worden verstrekt. In dat geval wordt een door de psychiater opgestelde samenvatting van het verslag, onder meer inhoudende de bij het gesprek verkregen gegevens over milieu en belangstelling van de betrokkene, bij de in het vorige lid bedoelde bescheiden ter inzage gelegd.

c. Ingevoegd wordt een nieuw derde lid, luidende als volgt:

3. Van de ter inzage liggende bescheiden kan de verzoeker een afschrift verkrijgen.

d. Het bestaande derde lid wordt vernummerd tot vierde lid.

ARTIKEL II

1. Dit besluit treedt in werking met ingang van de tweede dag na de datum van uitgifte van het Staatsblad waarin het wordt geplaatst.

2. De op het tijdstip van inwerkingtreding fungerende leden van de Commissie van advies inzake gewetensbezwaren militaire dienst wordt niet eerder ontslag als bedoeld in artikel I onder A verleend, dan zes maanden na dat tijdstip.

Lasten en bevelen dat dit besluit met de daarbijbehorende nota van toelichting in het Staatsblad zal worden geplaatst en dat daarvan afschrift zal worden gezonden aan de Raad van State en aan de Commissie van advies inzake gewetensbezwaren militaire dienst.

Porto Ercole, 31 juli 1985

Beatrix

De Staatssecretaris van Defensie,
W. K. Hoekzema

Uitgegeven de *zevenentwintigste* augustus 1985

De Minister van Justitie,
F. Korthals Altes

¹ Laatstelijk gewijzigd bij koninklijk besluit van 10 februari 1983, Stb. 91.

Het advies van de Raad van State wordt niet openbaar gemaakt op grond van het bepaalde in artikel 25a, derde lid, onder b, van de Wet op de Raad van State.

NOTA VAN TOELICHTING

Algemeen

De huidige procedure voor erkenning van gewetensbezwaren tegen de militaire dienst is ingevoerd bij de wet van 24 november 1978 (Stb. 694), houdende wijziging van de Wet gewetensbezwaren militaire dienst (Wgmd) en nader uitgewerkt in een wijziging van het Besluit gewetensbezwaren militaire dienst (Bgmd) van 14 december 1979 (Stb. 685). In de artikelen 11 en 18 van het Bgmd wordt aangegeven wanneer en voor wie bepaalde bescheiden inzake de erkenningsprocedure thans voor informatieverstrekking vatbaar zijn. Om welke bescheiden gaat het. Het betreft het – in verband met een nader onderzoek door drie leden (meervoudige kamer) van de Commissie van advies inzake gewetensbezwaren militaire dienst – door de psychiater opgemaakte verslag van een gesprek met de verzoeker, een sociaal-voorlichtingsrapport, en tenslotte het proces-verbaal en het advies van de meervoudige kamer. Voor het overige zijn met betrekking tot informatie over andere op de zaak betrekking hebbende documenten geen bijzondere voorzieningen getroffen.

Kort verslag en advies enkelvoudige kamer

In de toelichting op de laatste wijziging van artikel 8 van het Bgmd is – naar aanleiding van de beraadslagingen in de Tweede Kamer over een eerdere wijziging van de Wgmd – opgemerkt dat het korte verslag van een gesprek van de verzoeker met een lid (enkelvoudige kamer) van de commissie, bij een eventueel nader onderzoek niet in de beschouwingen wordt betrokken. Inmiddels is gebleken dat, in verband met het schrijven van een toelichting voor de meervoudige kamer, een aantal verzoekers informatie vroeg over het korte verslag. Sinds enige tijd bestaat de praktijk om in die gevallen waarin na advies van de enkelvoudige kamer niet wordt besloten de bezwaren te erkennen, het korte verslag mee te zenden met de zogenaamde doorverwijzingsbeschikking. Voorts is het zo dat een betrokkene in het kader van een nader onderzoek door de meervoudige kamer soms verwijst naar (het korte verslag van) zijn verklaringen ter zitting van het eerste onderzoek. Indien de commissie de inhoud van het verslag niet kent – en volgens het Bgmd zoals dat thans luidt maakt het korte verslag geen deel uit van het dossier voor de meervoudige kamer – bestaat hierdoor een kans op misverstanden tijdens dit op een gevoelige materie betrekking hebbend onderzoek. De commissie heeft daarom verzocht ook te mogen beschikken over het korte verslag. De ondergetekende meent dat het in het belang is van de verzoekers en van de commissie, kortom van het nader onderzoek, dat hij aan dit verzoek gevolg heeft willen geven. Zulks is ook bericht aan de Vaste Commissie voor Defensie uit de Tweede Kamer (kamerstuk 16400, nr. 59, zitting 1980–1981).

Het advies van de enkelvoudige kamer gaat volgens de huidige regeling in het Bgmd naar de minister, bij wie het blijft. De ondergetekende is van mening dat voor wat betreft dit advies hetzelfde geldt als hetgeen hiervoor met betrekking tot het korte verslag is opgemerkt.

In overeenstemming met het gevoelen van de commissie wordt dan ook voorgesteld om vast te leggen dat aan degene, die wordt doorverwezen naar de meervoudige kamer, afschrift wordt gezonden van het korte verslag en het advies van de enkelvoudige kamer en dat vervolgens deze bescheiden worden opgenomen in het dossier. De hiertoe strekkende aanpassingen van het Bgmd zijn opgenomen in artikel I onder B en C van het ontwerp-besluit. Het voorgestelde artikel I onder D.a. is er een uitvloeisel van.

Verslag psychiater

Volgens de huidige regeling wordt geen inzage gegeven in het door een psychiater opgemaakte verslag van een gesprek met de verzoeker, tenzij de psychiater anders beslist. Voorgesteld wordt nu dat in beginsel het verslag wél ter inzage komt tenzij de psychiater anders bepaalt; in dat geval kan soms op andere wijze informatie over het verslag worden verkregen – bijvoorbeeld in een nader gesprek met de psychiater of via de huisarts – en is in elk geval een samenvatting voor inzage beschikbaar. Een en ander is neergelegd in artikel I onder D.b.

Afschriften

Ook de mogelijkheid tot het verkrijgen van afschriften is voorzien, en wel in artikel I onder D.c. Een betalingsregeling terzake is uit praktische overwegingen voorshands niet langer opgenomen.

Kennisneming door erkende gewetensbezwaarden

De voorgestelde regeling legt een bijzonder recht op kennisneming van stukken vast voor degene wiens verzoek tot erkenning van zijn gewetensbezwaren tot nader onderzoek door de meervoudige kamer heeft geleid. De niet of nog niet erkende gewetensbezwaarde heeft er voor het verdere verloop van de procedure belang bij deze stukken te kennen. Erkende gewetensbezwaarden hebben dat belang niet meer. Dat betekent niet dat zij van de bescheiden geen kennis zouden mogen dragen. Desgevraagd zullen hun, eveneens voorshands kosteloos, afschriften van de betreffende stukken worden gestuurd. Wat betreft het door de psychiater opgemaakte verslag wordt daarbij gehandeld overeenkomstig het gewijzigde artikel 11, tweede lid van het Bgmd.

Leeftijdsontslag leden Commissie van advies

Met instemming van het praesidium van de commissie wordt voorgesteld voor de leden van de commissie een bepaalde vorm van ontslag – volgens artikel 6, eerste lid, tweede volzin van de Wgmd – in het Bgmd met name te regelen, en wel die in verband met het bereiken van de zeventigjarige leeftijd. Daartoe strekt artikel I onder A. Het voornemen is om, behoudens in zeer bijzondere gevallen waarin door het ontslag de werkzaamheden van de commissie in het gedrang zouden komen, het ontslag te doen ingaan op de eerste dag van de maand, volgende op die van de zeventigste verjaardag. Artikel II, tweede lid, wordt voorgesteld teneinde ook de leden, die op het moment van inwerkingtreding van de bepaling bijna zeventig jaar zijn of dat reeds werden, in de gelegenheid te stellen in beginsel nog een half jaar te kunnen aanblijven.

De Staatssecretaris van Defensie,
W. K. Hoekzema